

บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาระบบการควบคุมภายในที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชี กรณีศึกษา โรงเรียนเอกชนในจังหวัดอุบลราชธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระบบการควบคุมภายใน ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน และศึกษาระบบการควบคุมภายในที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชี กรณีศึกษา โรงเรียนเอกชนในจังหวัดอุบลราชธานี ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
- 3.3 การพัฒนาเครื่องมือการศึกษา
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้ทำบัญชี ในโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี ทั้งหมด 90 โรงเรียน จำนวน 450 คน (BaanBaan, 2021: Website)

3.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้ทำบัญชีในโรงเรียนเอกชนในเขตพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครซี และมอร์แกน (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2561; อ้างอิงจาก Krejcie and Morgan, 1970) ที่ระดับความคลาดเคลื่อนร้อยละ 0.05 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 210 คน และใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษา คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choice Questions) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และคำถามปลายเปิด (Open-ended Questionnaire) โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ และประสบการณ์การทำงาน ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choice Questions) (บุญใจ ศรีสถิตนรากร, 2555: 45)

ส่วนที่ 2 ระบบการควบคุมภายใน ประกอบด้วย สภาพแวดล้อมการควบคุม การประเมินความเสี่ยง กิจกรรมควบคุม สารสนเทศและการสื่อสาร และการติดตามและประเมินผล เป็นแบบสอบถามเพื่อแสดงความคิดเห็น โดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยบูรณาการมาจาก COSO (2012: Website)

ส่วนที่ 3 ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย การบริหารจัดการบัญชี การควบคุมคุณภาพรายงานทางบัญชี และการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบเกี่ยวกับการบัญชี เป็นแบบสอบถาม

เพื่อแสดงความคิดเห็นโดยลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยบูรณาการมาจาก Enterprise Risk Management (ERM) (COSO (2012: Website)

การวิเคราะห์ข้อมูลในตอนที 2 และ 3 ได้แบ่งระดับมีความคิดเห็นออกเป็น 5 ระดับ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดระดับคะแนนให้ผู้ตอบแบบสอบถามพิจารณา ดังนี้ (กุลพลี เวชสาร, 2556: 91)

คะแนน 5 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเหมาะสมมาก

คะแนน 3 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเหมาะสมปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเหมาะสมน้อย

คะแนน 1 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเหมาะสมน้อยที่สุด

ผู้วิจัยได้แปลความหมายของค่าคะแนนความคิดเห็นระบบการควบคุมภายใน และประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน โดยใช้เกณฑ์การคิดค่าเฉลี่ยโดยใช้สูตรดังนี้

$$\text{สูตร} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \quad (3.1)$$

$$\text{แทนค่าในสูตรอันตรภาคชั้น} = \frac{5 - 1}{5}$$

$$= 0.80$$

ดังนั้นในการแปลระดับความคิดเห็นจึงกำหนดได้ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.21–5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.41–4.20 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเหมาะสมมาก

ค่าเฉลี่ย 2.61–3.40 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเหมาะสมปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81–2.60 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเหมาะสมน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.80 หมายถึง มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเหมาะสมน้อยที่สุด

3.2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การทดสอบความเที่ยง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้

3.2.2.1 การทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้องของภาษาและความครอบคลุมของเนื้อหา และความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผลการตรวจสอบ พบว่า มีค่าระหว่าง 0.33–1.00 ทั้งนี้ ข้อคำถามที่มีค่าน้อยกว่า 0.50 ผู้ศึกษาได้ปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิเรียบร้อยแล้วก่อนนำไปเก็บจากกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะเหมือนกับกลุ่มตัวอย่างจริง รายละเอียดของค่าความเที่ยงตรงปรากฏอยู่ในภาคผนวก

3.2.2.2 การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเข้าใจตรงกัน และตอบแบบสอบถามได้ตามความจริงได้ทุกข้อ วิธีการทดสอบความเชื่อถือได้ โดยนำไปทดลองใช้ (Try-Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกัน คือ เจ้าหน้าที่ผู้ทำบัญชีในโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งเป็นคนละกลุ่มกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา จำนวน 30 ราย และนำแบบสอบถามมาทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) วิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยใช้ค่าความเชื่อมั่นมีค่ามากกว่า 0.70 เป็นเกณฑ์ที่สามารถยอมรับได้ (บุญใจ ศรีสถิตนรากร, 2555: 45) ซึ่งพบว่าค่าความเชื่อมั่นมีค่าระหว่าง 0.92-0.98 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.70 ทุกด้าน ดังนั้น แบบสอบที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ จึงมีความเชื่อมั่น ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 ค่าความเชื่อมั่นของตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวนข้อ	Cronbach's Alpha
ระบบการควบคุมภายใน	25	0.97
1. สภาพแวดล้อมการควบคุม	5	0.94
2. การประเมินความเสี่ยง	5	0.97
3. กิจกรรมควบคุม	5	0.92
4. สารสนเทศและการสื่อสาร	5	0.96
5. การติดตามและประเมินผล	5	0.94
ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน	30	0.98
1. การบริหารจัดการบัญชี	10	0.96
2. การควบคุมคุณภาพรายงานทางบัญชี	10	0.97
3. การปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบเกี่ยวกับการบัญชี	10	0.97
ภาพรวมทั้งฉบับ	55	0.97

3.2.2.3 นำผลที่ได้จากการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาดำเนินการแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถาม และจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา

3.3 การพัฒนาเครื่องมือการศึกษา

มีขั้นตอนการศึกษา ดังนี้

3.3.1 ศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลและทำการศึกษาทฤษฎี แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา

3.3.2 ออกแบบวิธีการศึกษา โดยเป็นการศึกษาเชิงปริมาณ ใช้การรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษา ในครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.3.3 กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างจาก ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้ทำบัญชีในโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี

3.3.4 สร้างเครื่องมือโดยใช้หลักการจากทฤษฎี แนวคิดและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำมาประยุกต์ และทำการออกแบบสอบถามเพื่อเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อทำการตรวจสอบความถูกต้องของภาษา และความครอบคลุมของเนื้อหาและความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)

3.3.5 ทดสอบความเชื่อถือได้ โดยนำไปทดลองใช้ (Try-Out) กับผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้ทำบัญชีในโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งเป็นคนละกลุ่มกับกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา จำนวน 30 ราย และนำแบบสอบถามมาทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's Alpha Coefficient)

3.3.6 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขเสนอให้กับอาจารย์ผู้ควบคุมการศึกษาค้นคว้าอิสระเพื่อทำการตรวจสอบอีกครั้งเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของเนื้อหา

3.3.7 เก็บรวบรวมแบบสอบถามสำหรับกลุ่มตัวอย่างเพื่อนำมาวิเคราะห์ ประมวลผล สรุปผล จัดทำรูปเล่ม และนำเสนอผลงานวิจัย

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาระบบการควบคุมภายในที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดทำบัญชี กรณีศึกษา โรงเรียนเอกชนในจังหวัดอุบลราชธานี โดยมีแหล่งข้อมูลในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.4.1 **ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data)** เป็นข้อมูลที่ผู้วิจัยเก็บจากแหล่งข้อมูลโดยเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการแจกแบบสอบถามด้วยตนเองให้กับผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ผู้ทำบัญชีในโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 210 คน

3.4.2 **ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data)** เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการค้นคว้าตำรา เอกสารทางวิชาการ บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากแหล่งต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่าง ๆ รวมถึงข้อมูลในระบบออนไลน์จากเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อเป็นพื้นฐานในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับระบบการควบคุมภายใน และประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามหลังจากทำการตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของคำตอบและทำการลงรหัสข้อมูลให้เป็นตัวเลขทั้งหมดแล้วได้ทำการประมวลผลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้

3.5.1 **การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)** เพื่ออธิบายข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่างดังนี้

3.5.1.1 วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการอธิบายข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) ค่าร้อยละ (Percentage)

3.5.1.2 วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามตอนที่ 2 และ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับระบบการควบคุมภายใน และประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.5.2 การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics)

3.5.2.1 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ (Correlation Analysis) ระหว่างระบบการควบคุมภายในกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชีในโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี โดยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson 's Correlation Coefficient Analysis)

3.5.2.2 สถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) เพื่อทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับระบบการควบคุมภายในส่งผลทางบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้ทำบัญชีในโรงเรียนเอกชน ในเขตพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี

คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี